

Plaňava, Ivo

Rozlišení

In: Plaňava, Ivo. *Jak (to) spolu mluvíme : (psychologie dorozumívání i nedorozumění mezi lidmi)*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 1992, pp. 87-88

ISBN 8021004126

Stable URL (handle):

<https://hdl.handle.net/11222.digilib/132067>

Access Date: 24. 02. 2024

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts,
Version: 20220831

Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

část třetí

Potíže, poruchy, fauly

„Aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu zachovati ráčil“

(V. V. Tomek při volební kampani L. P. 1889)

16. Rozlišení

Když se komunikace nedaří, dochází-li k nedorozumění, nedorozumění nebo dokonce ke vzájemnému či jednosměrnému ubližování, zajistě se tak děje z nejrůznějších příčin, z různých zdrojů i za různých okolností – zde jsou některé nich.

Při vzájemném kontaktu (schematické vyjádření najdete v kapitole o komunikačním procesu) může člověk, obrazně řečeno, buď škrtat sebe, nebrat v potaz svoje vlastní přání, zájmy, potřeby. Nebo lze škrtnout svého partnera a vůbec nebrat zřetel na jeho tak řečené osobnostní proměnné. Představiteli prvního typu dejme jméno František Hodný, jeho protipólu říkejme zlý Franta. U obou je hlavní zádrhel v každém z nich, v jejich osobnosti. Totéž platí o lidech, kteří nejsou otevřeni zpětné vazbě, nedovedou s ní zacházet, nepoužívají ji. Nebo používají nesprávně, matou druhé, někdy i sami sebe.

Komunikační potíže a poruchy mohou vyplývat i z jiných zdrojů, než jsou osobnostní zvláštnosti či přímo podivínství. Třeba z toho, že každý jinak „čte“ kontext, v němž se odehrává komunikační proces. Nebo též z toho, že mezi dvěma lidmi převládá více či méně skryté nepřátelství, zápolení, boj o moc jednoho nad druhým; jindy zase strach, pocity nejistoty, ohrožení. V takových případech se často o něčem mluví – a o něco zcela jiného doopravdy jde. Bývá tomu tak při hlubších manželských krizích a konfliktech, kdy manželé spolu nemohou o ničem v klidu promluvit, na ničem se shodnout ani

dohodnout, jakýkoliv námět se rychle zvrtné v osočování, v hádku. A je též možné, a bývá časté, že se jednotlivé zdroje komunikačních poruch všelijak prolínají a míchají. Například tehdy, když se nevinný a dobromyslný klípek mění ve zlou pomluvu.